

Ikast-Brande Kommune

Rådhusstrædet 6

7430 Ikast

30. juni 2026

Dispensation efter Naturbeskyttelsesloven til gennemførelse af restaureringsprojekt i Brande Å

Danmarks Center for Vildlaks (DCV) har søgt om tilladelse til gennemførelse af et restaureringsprojekt i Brande Å i vandløbets station 2.250 meter (jf. Bilag 1 – Oversigtskort).

Projektet udføres på matr.nr. 5a Borup By, Brande og matr.nr. 7ca Borup By, Brande tilhørende Ikast-Brande Kommune, Rådhusstrædet 6, 7430 Ikast.

Brande Å og omkringliggende ånære arealer er beskyttet efter *Naturbeskyttelseslovens*¹ bestemmelser (§3), hvor der ikke må foretages ændringer i tilstanden af beskyttede naturtyper.

Gennemførelse af det ansøgte restaureringsprojekt kræver derfor dispensation fra *Naturbeskyttelsesloven*.

Projektet er vurderet i forhold til mulige påvirkninger af de nuværende miljømæssige forhold, beskyttede naturtyper, Natura 2000-områder samt Bilag IV-arter.

Vandløbsmyndighedens afgørelse

Vandløbsmyndigheden ved Ikast-Brande kommune meddeler dispensation med hjemmel i *Naturbeskyttelsesloven* til gennemførelse af restaureringsprojekt i Brande Å i vandløbets station 2.250 meter.

Miljø og Byggeri
Sjællandsgade 6
7430 Ikast
Tlf.: +4599603380

Sagsbehandler:
Erik Bråten
E-mail:
erbra@ikast-brande.dk
Direkte telefon:
Tlf.: +4599603382
Sagsnr.:
06.02.10-P20-3-25

---

¹ LBK nr 927 af 28/06/2024

Dispensationen meddeles på følgende vilkår:

- Restaureringsprojektet skal udføres som beskrevet i projektbeskrivelse af 5. marts 2025 udarbejdet af DCV (Projekt ID 050325 – Distrikt 27, Vandsystem 01)
- anlægsarbejdet skal ske på en sådan måde, at varige spor på naturbeskyttede ånære arealer undgås. Det kan eksempelvis ske ved brug af køreplader
- oplag af jord, grus eller lignende må ikke ske på naturbeskyttede arealer.

Lovgrundlag

Dispensation med tilhørende vilkår meddeles med hjemmel i *Naturbeskyttelsesloven* (§ 3, stk. 1 og 2).

Dispensationen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, og der ikke er modtaget klager.

Eventuel klage har opsættende virkning på dispensationen, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet (jf. *Naturbeskyttelseslovens* § 87, stk. 7).

Hvis der bliver klaget over afgørelsen, får du omgående besked. Har du ikke inden 1 uge efter klagefristens udløb modtaget besked om, at der er indkommet klager, kan dispensationen udnyttes.

En dispensation bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 3 år efter, at den er meddelt.

Formål og projektbeskrivelse

Formål

Danmarks Center for Vildlaks ønsker, at forbedre gyde- og opvækstmuligheder for fisk i Brande Å ved etablering af en gydebanke i vandløbets station 2.250 meter (jf. Bilag 1 – Oversigtskort).

Formålet med projektet er at skabe god økologisk tilstand i Brande Å og forbedre de nuværende gyde- og opvækstområder for en række fiskearter, herunder havørred, bæklampret og finnestribet ferskvandsulk.

Projektstrækningen i Brande Å er omfattet af gældende vandområdeplaner (Vandområde ID o8599) og projektet vurderes, at kunne bidrage til forbedrede gyde- og opvækstmuligheder for fisk i Skjern Å- systemet.

Projektbeskrivelse

Danmarks Center for Vildlaks (DCV) ønsker at forbedre faunaforholdene ved og omkring station 2.250 meter i Brande Å ved etablering af en gydebanke.

Brande Å er en del af Skjern å- systemet. Åen har sit udspring øst for Give, og løber til Skjern Å nord for Brande.

På projektstrækningen i Brande Å findes egnede vandløbsforhold til etablering af en gydebanke med et naturligt bundliniefald på 2-3 o/oo, og i umiddelbar nærhed heraf findes opvækstområder, hvor yngel og ældre fisk kan finde skjul på lavt vand.

Der udlægges større sten som yderligere skjul for fisk og levested for vandløbsinsekter.

Såfremt det viser sig nødvendigt, kan der suppleres med 15% ekstra grus senest 2 år efter etablering af gydebanken.

Gydebanken etableres i henhold til retningslinjer fra DTU Aqua ("stokke-metoden").

Projektet forventes udført i efteråret 2026.

Projektudgifter er anslået til ca. 25.000 – kr., der afholdes af Skjern Å sammenslutningen (SÅS) og DTU Aqua.

Vandløbsmyndighedens vurdering

Naturbeskyttelsesloven

Brande Å og omkringliggende ånære arealer er beskyttet i henhold til *Naturbeskyttelsesloven* (jf. Bilag 2 – Naturbeskyttede arealer).

Enhver form for tilstandsændring af beskyttede naturtyper kræver dispensation efter *Naturbeskyttelseslovens* §3.

Det er vandløbsmyndighedens vurdering, at det aktuelle projekt ikke vil føre til væsentlige ændringer i vandløbets fysiske forhold og de omkringliggende naturtyper.

Projektet vurderes at kunne bidrage til forbedring af de nuværende miljømæssige forhold for fisk og øvrig vandløbsfauna på projektstrækningen i Brande Å, og der kan derfor meddeles dispensation med hjemmel i *Naturbeskyttelsesloven* (§3).

De ånære arealer langs sydsiden af Brande Å er ligeledes omfattet af *Naturbeskyttelseslovens* bestemmelser.

Med henblik på at undgå væsentlige tilstandsændringer på de ånære arealer skal anlægsarbejdet udføres under overholdelse af meddelte vilkår, jf. "Vandløbsmyndighedens afgørelse".

Natura 2000-områder

Ifølge *Habitatbekendtgørelsen*² skal der foretages en vurdering af om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Det ansøgte projekt gennemføres uden for Natura 2000-områder.

Nærmest beliggende Natura 2000-område med økologisk og hydrologisk sammenhæng er habitatområde nr. 64 – Harrild Hede, Ulvemosen og heder i Nørlund plantage, der ligger ca. 6 km nordøst for projektområdet.

Vandløbsmyndigheden vurderer, at projektet *ikke* i sig selv – eller i forbindelse med andre planer og projekter – vil kunne påvirke Natura 2000-området væsentligt, og *ikke* være til hinder for, at målsætningerne for området kan opfyldes.

Ovenstående vurdering er foretaget på baggrund af følgende forhold:

- I etableringsfasen er projektets påvirkning af Brande Å og omkringliggende arealer meget lokal
- afstand til nærmeste habitatområde er stor og gennemførelse af projektet vil ikke medføre en negativ påvirkning af de udpegede naturtyper og arter i habitatområdet
- gennemførelse af projektet vil bidrage til forbedrede gyde- og opvækstmuligheder for fisk og øvrig vandløbsfauna i Skjern Å-systemet.

Bilag IV-arter

Vandløbsmyndigheden har ikke detaljeret kendskab til de enkelte arters forekomst i projektområdet. De arter, som vurderes at kunne forekomme i projektområdet er damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, sydflagermus, troldflagermus, dværgflagermus, odder, spidssnudet frø, grøn kølleguldsmed og ulv.

---

² BEK nr 1098 af 21/08/2023

Flagermus

Flere flagermusarter kan potentielt forekomme i projektområdet, da de er knyttet til både ældre løvtræer, bygninger og åbne landskaber. Brunflagermus holder til i hule løvtræer, hvor den yngler og overvintrer. Den jager i stor højde uden tilknytning til ledelinjer, og flyver direkte fra opholdsstedet til jagtområdet.

Sydflagermus benytter ofte bygninger som sommer- og vinterkvarter, og følger faste ruter mellem jagtområderne, hvor den jager omkring lygtepæle og åbne pladser.

Dværgflagermus og trolldflagermus er knyttet til både løvtræer og bygninger, og har en oftest en jagtradius på ca. 2 km, hvor de følger ledelinjer i landskabet. De begynder jagten i skovkanter og lysninger, og bevæger sig ud i mere åbne områder, efterhånden som mørket falder på. Vandflagermus og damflagermus er stærkt afhængige af ledelinjer, og jager insekter tæt over vandoverfladen i søer og vandløb, ofte flere kilometer fra deres opholdssteder.

Mens de fleste arter overvintrer i træer eller bygninger, søger vandflagermus og damflagermus til kalkgruber, hvor de samles i stort antal.

Beskyttelse af ældre træer og egnede bygninger samt opretholdelse af jagtområder og ledelinjer er afgørende for flagermusenes trivsel.

Forringelse af yngle- og rasteområder, samt belysning nær jagtstederne, kan påvirke bestanden negativt.

Idet projektet ikke påvirker ældre træer eller bygninger, og ikke vil påvirke vandløbskvalitet, ledelinjer eller jagtområder negativt, vurderer vandløbsmyndigheden, at flagermus og tilknyttede levesteder, *ikke* vil blive påvirket ved gennemførelse af projektet.

Odder

Arten er knyttet til vandløb, søer og vådområder.

Oddere er aktive fra skumring til solopgang, og yngler året rundt.

Arten foretrækker yngle- og/eller rasteområder i relativt uforstyrrede vandløb og vandløbsnære vådområder, hvor deres territorium ofte strækker sig over mere end 10 km vandløbsstrækning.

Yngleområder er i en hule i eller nær brinken, og rasteområderne er oftest enten i huler i brinken, under træer og buske o. lign.

Idet projektområdet økologiske funktionalitet ikke vil blive forringet ved gennemførelse af projektet, vurderer vandløbsmyndigheden, at odderens levevilkår *ikke* vil blive påvirket negativt.

Spidssnudet frø

Arten er knyttet til vådområder lige fra grøfter over ellesumpe og næringsrige moser til næringsfattige moser, enge og våde heder.

Arten yngler i solåbne, lavvandede områder i vandhuller/søer med vandplanter, blot der er vand indtil ca. 1 juli.

Yngleområderne indgår i sammenhængende vådområder, fx enge og moser, der fungerer som både raste-, overvintrings- og fourageringsområde.

Vandløbsmyndigheden vurderer, at hverken arten eller området økologiske funktionalitet vil blive negativt påvirket ved gennemførelse af projektet.

Grøn kølleguldsmed

Arten er tilknyttet uforstyrrede vandløb med god vandkvalitet, lav vanddybde, stabil sand- og grusbund, og en vis mængde groft organisk materiale som kviste og grene.

Den ses fra slut juni til slut august, og har en udviklingstid på 3-4 år. Ikke-kønsmodne individer strejfer op til 2 km væk, mens voksne kan flyve op til 10 km.

Vandløbsmyndigheden vurderer, at hverken arten eller området økologiske funktionalitet vil blive negativt påvirket ved gennemførelse af projektet.

Løgrø

Arten er sårbar med ugunstig bevaringsstatus og foretrækker lysåbne, lavvandede vandhuller uden fisk, tæt på arealer med løs, sandet jord.

Den er nataktiv fra marts til november og har en begrænset spredningskapacitet.

Yngleaktivitet foregår i april-maj, mens haletudser og forvandling ses i juni-august. Rast foregår nedgravet i overflade- eller dybere jordlag. Vandløbsmyndigheden vurderer, at projektområdet ikke udgør et egnet yngle- eller rasteområde for arten, idet området primært består af fugtige engarealer.

Vandløbsmyndigheden vurderer, at hverken arten eller området

økologiske funktionalitet vil blive negativt påvirket ved gennemførelse af projektet.

Ulv

Arten er sjælden i Danmark og yngler kun i større, uforstyrrede skov- og hedeområder med tæt bestand af hjortevildt. Ulven er nataktiv, sky og undgår bebyggelse. Den lever enten som enlig strejfer eller i kobbel, som består af ét par med unger i et territorium på op til 300 km².

Idet projektområdet ligger nær beboelse, vurderer Ikast-Brande Kommune, at det ikke er uforstyrret nok til at udgøre et egnet yngle- eller rasteområde for ulv.

Sammenfattende vurderer vandløbsmyndigheden:

- At gennemførelse af projektet med de beskrevne vilkår ikke vil påvirke bilag IV-arter negativt
- at der i forbindelse med det ansøgte ikke vil ske ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for bilag IV-arters trivsel
- at gennemførelse af projektet ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i *Habitat-direktivets* bilag IV (litra a), og ikke vil medføre ødelæggelse af livsstadier af de plantearter, som er optaget i direktivets bilag IV (litra b).

Sammenfatning

Det er vandløbsmyndighedens samlede vurdering, at der bør meddeles dispensation til gennemførelse af projektet med følgende begrundelse:

- At det ansøgte er i overensstemmelse med *Naturbeskyttelseslovens* formål, da det ansøgte forbedrer, genopretter eller tilvejebringer områder, der er af betydning for vilde dyr og planter
- at det ansøgte har en naturforbedrende funktion, da det udvider vandløbsprofilet, og tilfører vandløbet variation samt forbedrer kontakt mellem vandløb og den omkringliggende beskyttede natur
- at projektet vil medføre forbedrede levevilkår for vandløbs-

faunaen, idet der skabes øget variation og bedre livsmuligheder for vandløbsinsekter samt forbedrede gyde- og opvækstforhold for bl.a. laksefisk

- at påvirkning af vandløb og omkringliggende arealer er meget lokal
- at afstand til nærmeste habitatområde er stor, og at gennemførelse af projektet ikke vil påvirke habitatområdet eller de udpegede naturtyper eller arter negativt.

Øvrig lovgivning

Vandløbsmyndighedens dispensation fra *Naturbeskyttelsesloven* fritager dig ikke fra at skulle indhente tilladelse til forhold, som reguleres af anden lovgivning.

Klagevejledning

Dispensationen efter *Naturbeskyttelsesloven* kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø

Klagefristen udløber fire uger efter modtagelsen af dette brev, det vil sige **senest den 28. juli 2026**.

En eventuel klage behandles af Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klager skal indsendes via Klageportalen, som findes på www.naevnenes-hus.dk eller www.borger.dk.

Klagen indsendes via Klageportalen til Ikast-Brande Kommune, og anses for indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke indsendes via Klageportalen, hvis ikke der er særlige grunde herfor.

Eventuel fritagelse for brug af Klageportalen forudsætter, at klager

indsender en begrundet anmodning herom til Ikast-Brande Kommune.

Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Ved indsendelse af en klage skal klager indbetale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- Klageren får helt eller delvist medhold i klagen
- Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi, at klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis klager har indledt forhandlinger med ansøger og/eller kommunen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved en domstol, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er bekendtgjort af kommunen eller, i forbindelse med klage, af Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Med venlig hilsen

Erik Bråten
Vandløb

Bilag

Bilag 1 – Oversigtskort (1:5.000)

Bilag 2 – Naturbeskyttede arealer (1:2.500)

Forsendelsesliste

- Ikast-Brande Kommune, Rådhusstrædet 6, 7430 Ikast
- Danmarks Center for Vildlaks, Ånumvej 163, 6900 Skjern
- Miljøstyrelsen, e-mail: mst@mst.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Ikast-Brande, e-mail: ikast-brande@dof.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Ikast-Brande, e-mail: dnikast-brande-sager@dn.dk
- Friluftsrådet, Kreds Midtvestjylland, e-mail: midtvestjylland@friluftsradet.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, e-mail: miljo@kano-kajak.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, e-mail: dbf.oestjylland@gmail.com
- Danmarks Sportsfiskerforbund, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Vestjylland, e-mail: vestjylland@sportfiskerforbundet.dk
- Museum Midtjylland, e-mail: vjp@museummidtjylland.dk
- Dansk Forening for Rosport, e-mail: dffr@roning.dk